

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Мария Василева Тотева, дмн
относно конкурс за академичната длъжност „Професор”
в област на висшето образование 7. Здравеопазване
и спорт, професионално направление 7.6. Спорт.
Специалност спорт (плуване)

Национална спортна академия „В. Левски” в ДВ: бр. 46 от 09.06.2017 г. обявява конкурс за професор по плуване за нуждите на катедра „Водни спортове”. За участие в него са подадени документи от доц. Николай Кирилов Изов, доктор.

Кандидатът е роден през 1958 г. в гр. София. Висшето си образование завършва във ВИФ (НСА) с отличен успех и квалификация треньор по плуване и учител по физическо възпитание. Започва работа като преподавател по този спорт към Ученическа спортна школа през 1982 г. След успешен конкурс през 1984 г. е назначен за асистент към катедра „Водни спортове” на НСА. В следващите 8 год. е повишен в длъжностите старши и главен асистент. Разработва дисертационен труд, който успешно защитава и придобива научно-образователната степен „доктор” през 2000 г. След 5 г. му е присъдено научното звание „Доцент”. Преподавателският му стаж в НСА е 33 год. и 8 мес.

Списъкът на научната продукция на кандидата включва 4 монографии и 59 труда. От тях 34 са публикувани в национални списания, а 6 са в международни – 2 с импакт фактор и 1 с реферирана база данни. Има издадени 13 учебника. Участвал е в разработването на 9 образователни и 2 научно-исследователски проекти. Ръководил е голям брой научни форуми като организатор, ръководител на заседания и лектор.

Научната продукция на кандидата може да бъде диференцирана в следните основни направления:

- Плувен спорт;

- Създаване и анализ на образователни програми;
- Телесна структура на спортисти;
- Киннезитерапия при различни заболявания;
- Други.

Той е самостоятелен автор на 10 публикации. Трудовете от **първа група**, обсъждат плувния спорт в различен аспект. Анализирана е техниката в дисциплината 100 м. гръб (15); резултати от Св. Първенство (2000-2003 г.) на 25 и 50 – метров басейн; резултати при 200 м. гръб (36); водноспасителна дейност в САЩ (28) и България (41); профилактика от инциденти в детска възраст (17); география на водни инциденти (21); оптимална техника при синхронно плуване (18).

В публикациите от **втора група** се анализират образователни програми на обучение в адаптираната физическа активност (19, 20); образователно-спасителна дейност, съобразно изискванията на ЕС (22); държавните образователни изисквания (30); модели на обучение при юноши – шахматисти (32).

Статиите в **трето направление** са посветени на проучвания върху телесната структура на спортистите като фактор за успех. С тази цел са тествани юноши от Световното първенство по аеробика (16); от Националния отбор за девойки и юноши (29) и извършена соматотипологична характеристика на подобен контингент (31).

Особен интерес представляват публикациите в **четвъртата област**, в които доц. Изов е част от различен колектив, проучил въздействието на кинезитерапията върху разнообразни заболявания. Те са при сърдечно-съдови и мозъчни заболявания (23, 26, 33, 46, 47); дихателни (24, 42, 45); проблеми на гръбначния стълб (25, 35, 39) и др. Специално внимание заслужава информацията свързана с ролята на стволовите клетки (38, 40), която е включена в монография, която обсъждана по-късно.

Специално акцентирам върху достойнствата на представените 3 монографии – с общ тираж от 460 стр. Техните качества могат да бъдат повод за гордост на всеки автор.

Първата е посветена на тренировъчните натоварвания в „спортното плуване“. Като отправна точка се представят физиологичните механизми осигуряващи енергия във водна среда и относителният дял на всяка една от системите за енергийно обезпечаване. С голяма задълбоченост се обсъждат функционалните промени в организма, които са база за изграждане на тренировъчния процес. Въз основа на сравнителен анализ на многогодишната информация със съвременните схващания по проблема, е изградена актуална теоретико-практическа програма за подготовка на състезатели в спортното плуване.

Втората монография третира непроучена до сега у нас тематика в областта на спорта. С голяма задълбоченост е характеризирана функцията на стволовите клетки и ролята на различните видове физически натоварвания върху тях. Представени са голям брой нефармакологични методи и средства, които повишават енергийния им ресурс. От практическа гледна точка изключителен интерес представлява раздела, свързан с лечението на различни травми и утвърждава ролята на стволовите клетки като част от неконвенционалната терапия в тази патология. Дълга да отбележа, че авторът се позовава на 283 литературни източника.

Третата монография анализира обучението по водни спортове във ВИФ/НСА за периода 1942-1973 г. Въз основа на богат доказателствен материал и подходящо онагледяване се проследяват етапите от създаването и последващо развитие на настоящата катедра „Водни спортове“. В проучения 30-годишен период е представена организацията на учебния процес, учебните планове, научно-изследователската работа, кадровия потенциал, проблемите с материалната база и др. Посоченият труд разкрива многостранната

дейност на уважавани специалисти, положили основата на обучението по водни спортове, което се усъвършенства до наши дни.

Научните резултати на доц. Изов са цитирани в 67 публикации и 2 издания с импакт фактор.

В ограничения формат на едно становище, научните приноси на доц. Н. Изов са представени сравнително схематично:

- Информацията за функцията на стволите клетки, методите за активизиране на ефекта им и особено съществената роля при лечение на спортни травми, е първото проучване у нас в тази насока и представлява много голям научно-приложен принос.

- Извършеният анализ на тренировките практики в спортното плуване и класификацията на зоните на натоварване имат съвременен характер като могат да бъдат мултиплицирани и в други циклични спортове.

- Прилагането на кинезитерапевтични практики при разнообразни нозологични единици допринася за оптимизиране на състоянието на болните и имат изразен социален ефект.

- Проблемът за цялостната организация на водно-спасителната дейност и практическите действия при инциденти е принос с безспорна практическа значимост.

- Проучването на обучението в НСА по водни спортове в периода 1942-1973 г. обогатява историята на Академията и дава възможност за бъдещи насоки на образователната политика в съответствие с направените заключения.

Учебна работа

Учебната работа заема основен дял от трудовата дейност на доц. Изов. Въз основа на информацията на Учебния отдел аудиторната му заетост с бакалаври, магистри и докторанти е 490 ч., а допълнителната – 261 ч. т.е. 601 ч. над приетия хорариум в НСА.

Както бе упоменато, той е участвал в реализирането на 9 образователни проекти по национални и международни програми.

Осъществил е ръководство на 14 дипломанти и 5 докторанти, от които 3 са защитили своите тези. Има активна рецензентска дейност.

Издаването на учебници и учебни пособия представлява водещ атестат за всеки преподавател. Доц. Изов е с компетентно участие в авторския колектив на 13 учебници, третиращи въпросите на водното спасяване, профилактика на водни инциденти и първа помощ при тях. Те са с голяма практическа насоченост, методически издържани и с много добро онагледяване.

В ролята си на Декан и Зам. Ректор по Учебната работа има активно участие при създаването на нови бакалавърски и магистърски програми.

Той е завършил различни форми на следдипломна квалификация.

Организационно-експертна дейност

Качествата на доц. Изов са оценени по достойнство от спортната общественост. Той е член на 2 комисии към Българския Олимпийски комитет; зам. председател на Столичната организация на БЧК от 2006 г.; член на Националната комисия по водно спасяване от 2006 г.; инструктор и ръководител на курсове по водно спасяване към БЧК от 2003 г.; получавал е много отличия от БЧК; член на Експертния съвет по физическо възпитание и спорт към Министерството на младежта и спорта (2017); член на комисия за разработване на Единна програма по плуване (1995 г.).

Основните му административни длъжности в НСА са: мениджър на „УСБ плувен басейн НСА“ (2004-2007 г.); зам. ръководител на кат. „Водни спортове“ (2004-2008 г.); член на Редколегията на сп. „Спорт и наука“ (2016 г. до сега) учредител и член на УС на клуб „Водни спортове“ към НСА (1993 г. до сега); Член на Академичния съвет на НСА; Декан на ФКТТСА (2008-2012 г.); Зам. Ректор по учебната работа от 2012 г. и понастоящем.

Заключение

Представеното от мен становище отразява основните акценти в многостранната дейност на доц. Николай Кирилов Изов, доктор като преподавател, научен работник, организатор, ръководител. Със своята ерудираност, работоспособност, и прецизност той се ползва с уважението на академичната общност на НСА. Тези комплексни качества са категорично основание за присъждане от Уважаемото научно жури академичната длъжност „Професор“, съобразно ЗРАСРБ и правилника на НСА.

Рецензент:

проф. д-р Мария Василева Тотева, дмн